

Alternatíva?!

A mai nap újra, az elmúlt hetekben már sokadszor hallom, hogy a kormány alternatívát kíván kidolgozni az orosz gáztól való függőség csökkentésére: az Adria felé folyékony gáz továbbítására alkalmas vezetéket akar kiépíteni 4 milliárd Euro költségen.

Ez volna az alternatíva, a XXI. század kezdetén, amikor a Közel-keleti olaj-országok közül Irak után lassan Irán ellen is háború készülődik, beláthatatlan következményeket vetítve előre?

Mennyi pénz ez a 1000 milliárd forint? Talán jól érzékelhető azzal, ha mellétezzük, hogy 2004-2006 között a fejlesztési források döntő többségét jelentő Nemzeti Fejlesztési Terv keretében az EU és hazai finanszírozási forrásokból a három év alatt összesen 2359 millió Euro azaz 600 milliárd forint áll rendelkezésre, illetve hogy 2003-ban az bruttó hazai termék (GDP) értéke 18 574 milliárd forint volt.

Van-e más, jobb alternatíva e forrás felhasználására? A gázvezeték kiépítésével ugyanis csak egy újabb függőségi viszonyt építenénk ki. Az "alternatív" gáz ára már most drágább, mint a köztudottan kedvező árú orosz gáz, és a rendszerépítés externális költségeit akkor még nem is említettük.

Tegyünk egy kis kitérőt az Európai Unió és Magyarország hivatalos energiapolitikai törekvéseit áttekintendő:

Az Európai Unió hangsúlyos politikai célként tekinti az energetikai függőség csökkentését, akár az önellátás megteremtését. Számos ország (pl. Svédország, Dánia) fenntartható fejlődési stratégiája részeként olyan forgatókönyveket vázolt fel, melynek eredményeként 30-50 éves időtávban megvalósul a megújuló energiaforrásokra való átállás.

A napokban Magyarországon is megjelent és a Gazdasági Minisztérium honlapjáról is elérhető "Az új magyar energiapolitika tézisei a 2006-2030 évek közötti időszakra" kiadvány. A kiadvány a villamos energia fogyasztásának 25-105%-os, az összes energiafogyasztásnak 10-25%-os növekedését vetíti előre. Az igények kielégítésére a gázfogyasztás 15-25%-os, a motorbenzin 10-100%-os, a megújuló energiaforrások hasznosításának cca. 250%-os növekedésével számol. A koncepció szerint tovább kell növelni szenes-lignites erőművek biomasszára történő átállását, ezen célra hasznosítva lényegében az összes energetikai célra hasznosítható biomasszát.

A Független Ökológiai Központban évek óta vizsgáljuk az energetikai autonómia lehetőségét. Számos tanulmány (Autonóm Kistrégyó, Autonóm Város) tapasztalatai alapján úgy véljük van értelme, realitása az energiahatékonyság jelentős fokozása mellett az épületek üzemeltetése kapcsán a megújuló energiaforrásokra való átállás elvi és gyakorlati lehetőségeit vizsgálni, felvázolni.

Alapvetésünk szerint az épületek üzemeltetési energiaigénye (mely a teljes nemzetgazdaság szintjén 40-50%-os arányt tesz ki) biomassza, nap, és szélenergia hasznosításával az ország legtöbb vidéki kistérségében, de akár országos vonatkozásban is fedezhető.

És akkor most térjünk vissza az 1000 milliárd forint alternatív felhasználására:

Első lépésként a lakások, házak komplexen értelmezett hőszigetelését, a gépészeti berendezések korszerűsítését kell elvégezni. Szakértői becslések és a jelenleg is futó – kisléptékű - energiahatékonysági pályázatok tapasztalatai egybevágnak, hogy egy átlagos, 20-40 éves családi ház utólagos hőszigetelése, nyílászáró cseréje, tetőfödém szigetelése, gépészeti rendszerének korszerűsítése 2,5 millió Ft költséget jelent, mely beruházással cca. 30-40%-os energia megtakarítás érhető el. Alternatívaként azt az elvet javasoljuk követni, hogy legalább a közeljövőben bevezetendő hőtechnikai igényeket elégítsék ki a felújítások után az épületek, úgy hogy a biomassza tüzelésre való átállás is része legyen a technikai fejlesztésnek. Így 3,5 millió Ft beruházási igény esetén 50%-os energiamegtakarítás, illetve tüzelőanyag váltás érhető el.

Hasonló beruházásokkal panelépületeknél is közel 30%-os energia megtakarítás vehető figyelembe, azonban itt egy lakásra lényegesen kevesebb, mindössze 150 eFt ráfordítás kalkulálható. A panelépületek esetén is reális alternatíva az 50%-os energia megtakarítás megcélzása, és a

letek esetén is reális alternatíva az 50%-os energia megtakarítás megcélzása, és a hőközpontok biomassza tüzelésre való átállítása mely során 200 eFt lakásonkénti költséggel kalkulálhatunk.

Az összes (800.000) panellakás felújítása közel 160 milliárd forintot igényelne, míg 650.000 családi ház felújítása 2.275 milliárd forint igényelne. 40%-os támogatás esetén ez 975 milliárd forint igényt jelentene.

Ezen beruházásokkal a lakásállomány legkritikusabb, 36%-ának műszaki állapota jelentősen javul, és az energia megtakarítások révén a nemzeti energiaigény 5,4%-kal csökken. A felújított házak fűtése 100%-ban biomasszából valósulna meg, mely során 5,7%-kal nőne a megújuló energiák hasznosítási aránya.

A kritikusnak tekintett energia-függőség terén összességében mintegy 11%-kal csökkenne az ország függősége (megtakarítás és hazai biomassza tüzelésre való átállás), úgy hogy a lakások 36%-a esetén tisztán hazai forrásokból lehetne biztosítani a fűtés energiaigényét.

Összefoglalva energetika terén a külső függés további növekedése helyett számításba vehető alternatíva az energiakorszerűsítés és a belső erőforrásokra való átállás lehetősége. Az alternatíva nem elhanyagolható további előnyei:

- a) a biztonság kérdése mellett kedvezőbb választ ad az energiaforrások beszerzési árát vizsgálva,
- b) óriási belső munkai igényt gerjeszt, mely tisztán a hazai hozzáadott értéket növeli, míg a gázvezeték építése az ország pénzügyi forrásait csökkenti,
- c) a biomassza energetikai hasznosításával a jelenlegi erdőgazdaságok bevételei, gazdálkodása hosszú távon biztosított,
- d) az EU kvóták miatt nem hasznosított földterületeken energetikai célra hasznosítható biomassza termelése indulhat meg.

Ön mit választana?

Medgyasszay Péter

Független Ökológiai Központ